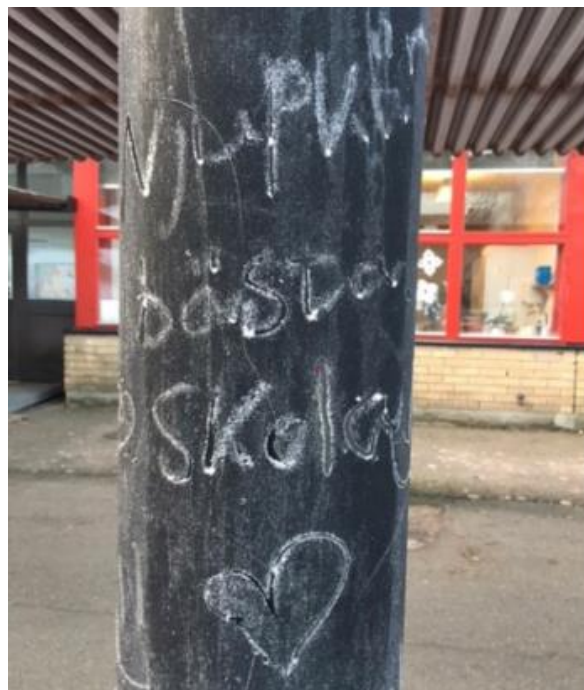

Njupkärrs skolas

Plan för det övergripande arbetet mot diskriminering, trakasserier
och kränkningar

Gäller för läsåret 20/21

Innehåll

Inledning.....	3
Lagar och förordningar.....	5
Begrepp och definitioner.....	6
Ansvarsområden	8
Delaktighet, förankring och information.....	10
Förslag på kartläggningsmetoder.....	11
Strukturer för anmälan av kränkande behandling.....	13
Rutiner för när en elev kränks, trakasseras eller diskrimineras av någon ur skolans personal eller av en annan vuxen inom skolans område.....	14
När gäller utbildningsanordnarens skyldighet?	14
Utvärderingar av förra årets Skolans plan.....	15
Övergripande åtgärder utifrån kartläggning, fokus organisation och struktur.....	16
Förebyggande åtgärder	16
Årets främjande aktiviteter	16
Kontaktuppgifter till personer som elever eller vårdnadshavare kan vända sig till	19

Inledning

Skolväsendet i Sverige ska vila på demokratins grund. En av demokratins pelare är tanken om alla människors lika värde. Detta värde ska finnas synligt i all vår verksamhet i och utanför klassrummet, det ska genomsyra vår organisation, våra strukturer och vårt bemötande.

I skolans uppdrag ligger att ha tydliga rutiner vid akuta händelser där individer utsätts, men vi behöver också arbeta främjande och förebyggande för att skapa trygga miljöer för alla våra elever oberoende av deras kön, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, ålder, könsuttryck eller identitet, etnisk tillhörighet eller funktionsnedsättning.

I Tyresö kommun har varje skola två dokument som rör arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det ena, som du läser nu, är *Skolans plan*, utöver denna finns också *arbetslagets dokument*, en översikt och dokumentation av det pågående arbetet i arbetslaget. (se vidare nedan)

Tyresö kommun har även en [gemensam hemsida](#) Syftet med hemsidan är att den ska fungera som en verktygslåda där rektorer och skolpersonal hittar information om allt som rör skolornas likabehandlingsarbete. På hemsidan kan man även hitta konkreta förslag på hur skolor kan arbeta med värdegrundsuppdraget, hur lagstiftningen ser ut och hur man kan arbeta främjande och förebyggande mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Genom en gemensam hemsida är det även lättare att skapa likvärdighet för kommunens skolor.

Skolans plan

Här hittar du lagar, definitioner och begrepp, ansvarsfördelning och förslag på kartläggningsmetoder. Här finns även de rutiner och strukturer som styr skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt skolans främjande aktiviteter. De främjande aktiviteterna konkretiseras på arbetslagsnivå. Här finns information om var vårdnadshavare kan vända sig om de misstänker att egna eller andras barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling på skolan.

Arbetslagets dokument

[Arbetslagets dokument](#) ger en översikt av det förebyggande arbetet. Varje arbetslag genomför kartläggningar som fångar elevernas åsikter och upplevelser kring situationen i skolan. Syftet med kartläggningarna är att synliggöra var och när det kan finnas risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i verksamheten. Resultaten av kartläggningarna utgör sedan en grund för samtal och diskussioner kring vilka åtgärder som bör göras för att skapa en tryggare miljö för alla elever. Såväl elever som lärare är delaktiga i att ta fram förebyggande åtgärder. Både de förebyggande och de främjande aktiviteterna (som finns i *Skolans plan*) följs upp och utvärderas på arbetslagsnivå.

Organisation

Arbetslagsnivå: Varje arbetslag har minst en likabehandlingsansvarig som sammanställer de konkretiserade främjande aktiviteterna samt de förebyggande åtgärderna.

Likabehandlingsansvariga ansvarar för de arbetslagsmöten där åtgärderna följs upp och utvärderas. Arbetslagets likabehandlingsansvariga sitter i skolans Likabehandlingsgrupp.

Övergripande nivå. Skolan har även en Likabehandlingsgrupp som består av representanter från varje arbetslag, kurator, skolsköterska, specialpedagog och biträdande rektor. Det finns ett årshjul som strukturerar skolans strategiska arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Presentation av skolan

Njupkärrs skola är en F-6 skola med drygt 300 elever och ca 45 personal. Skolan och upptagningsområdet präglas av stor mångfald gällande etnisk bakgrund och modersmålsundervisning bedrivs på 21 olika språk. Vi ser mångfalden som berikande i skolvardagen, där våra elever får möta människor med olika bakgrund och från olika kulturer. Vi tror på gott samarbete som en framgångsfaktor och därför jobbar vi tillsammans i både arbetslag och årskursteam. De tre arbetslagen består av lärare F-3 och 4-6 samt fritidshemmet. Dessa träffas en gång i veckan. Årskursteamerna består av de lärare och personal från fritidshemmet som arbetar i samma årskurs. Dessa träffas varje måndag morgon kl.8-9. Likabehandlingsgruppen träffas en gång i månaden för att planera för och följa upp det förebyggande och främjande arbetet. I vissa fall jobbar gruppen också med kränkingsärenden.

Skolans vision

Njupkärrs skola är den lilla skolan med tydligt kunskapsfokus för framtiden

– en skola att växa i.

Lagar och förordningar

Arbetet mot diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567/2016:828) medan arbetet mot kränkningar regleras i Skollagen (2010:800). Både lagstiftningarna kräver att det ska finnas ett strategiskt och långsiktigt arbete i verksamheterna.

Diskrimineringslagen 2016:828

3 kap. Aktiva åtgärder

1§ Aktiva åtgärder är ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

3§ Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande

18§ Utbildningsanordnare ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.)

Skollagen 2010:800

6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

6§ Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

8§ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. ... En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Läroplanen (Lgr11) lyfter frågor kring diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i såväl Skolans värdegrund och uppdrag som i kursplanerna.

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annat trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. (Lgr 11)

Behovet av kunskap om och diskussioner kring diskriminering, trakasserier och kränkningar och vad det kan betyda för individen och för samhället i stort, finns på olika sätt inskrivet i kursplanerna. Arbetet med barnrättskonventionen och de mänskliga rättigheterna återkommer t.ex. som en röd tråd från förskoleklass upp till gymnasiet.

Begrepp och definitioner

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett beteende som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Mobbning

Mobbning är när ett barn eller elev är utsatt för upprepade negativa handlingar och där det hos den/de som utsätter finns ett syfte att tillfoga den andra skada eller obehag. Det ska dessutom finnas en skillnad i styrkeförhållande mellan den/de som utsätter och den som utsätts för att beteendet ska kallas mobbning enligt Olweus klassiska definition.

Trakasserier

Trakasserier är ett beteende som kränker någons värdighet och som har samband till en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell art som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier kan handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt, förslag eller bilder som är sexuellt anspelade och som upplevs som kränkande för personen. Sexuella trakasserier kan även handla om en sexuell jargong.

Kränkningar och trakasserier kan äga rum i den fysiska verkligheten eller via sociala medier. De kan vara fysiska (knuffar och slag), verbala (skällsord), textburna (klotter) eller sociala (utfrysning och ryktesspridning)

Diskriminering

Det finns två former av diskriminering: direkt och indirekt diskriminering.

Direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, samt att missgynnandet har att göra med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. (kön, könsidentitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder) För en beskrivning av diskrimineringsgrunderna samt sexuella trakasserier, se bilaga 1.

Indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att missgynna personer med ett visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder. Detta gäller såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Tillsägelser

Rektor eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra elevernas trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende. För att komma till Skolverkets sida om ordningsfrågor, trygghet och studiero [tryck här](#)

Repressalier

Huvudmannen eller skolans personal får inte utsätta en elev för repressalier på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har påtalat brister eller anmält skolan för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Ansvarsområden

Rektor ansvarar för:

- att varje enskild verksamhet arbetar målinriktat för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att *Skolans plan* upprättas och utvärderas varje år
- att vårdnadshavare informeras om *Skolans plan*
- att all personal är informerad om *Skolans plan* och de rutiner som ingår i den samt arbetar efter den
- att [Arbetslagets dokument](#) upprättas
- att förebyggande åtgärder och främjande aktiviteter kontinuerligt följs upp och utvärderas
- att det finns en organisation på skolan som främjar arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att skolan, när den får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer, ser till att utredning görs och åtgärder vidtas
- att huvudman informeras om ärenden som rör diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att kontakta andra myndigheter vid behov.

Likabehandlingsgruppen (övergripande) möts kontinuerligt och ansvarar för:

- att utvärdera *Skolans plan*, se till att ny *Skolans plan* upprättas i juni samt att den implementeras vid skolstart i augusti.
- att inför den nya *Skolans plan* utvärdera arbetslagens arbete med de främjande aktiviteterna.
- att sammanställa skolans kränkingsrapporter en gång per månad.
- att se till att hälsosamtal i åk 4 sammanställs och att resultaten diskuteras.
- att lyfta övergripande kartläggningar som t.ex. brukarenkäten i F, åk 2 och åk 5.
- att genomföra kartläggningar där samtliga diskrimineringsgrunder, sexuella trakasserier samt kränkande behandling ingår.
- att följa upp och stödja arbetslagens arbete i det kontinuerliga arbetet.

Arbetslaget ansvarar för:

- att personal analyserar och diskuterar resultaten av kartläggningarna med syfte att få fram aktiva åtgärder mot de risker och brister som framkommer.
- att elever diskuterar resultaten av kartläggningarna med syfte att få fram aktiva åtgärder mot de risker och brister som framkommer.
- att förebyggande åtgärder skrivs ned i *Arbetslagets dokument* och implementeras vid skolstart i augusti.

- att skolans främjande aktiviteter bryts ned till åldersadekvata aktiviteter och implementeras vid skolstart.
- att såväl förebyggande åtgärder som främjande aktiviteter kontinuerligt följs upp och utvärderas.
- att i juni sammanställa och utvärdera arbetslaget arbete med de främjande och förebyggande aktiviteterna under det föregående året.

All personal ansvarar för:

- att vid ärenden som rör kränkningar, diskriminering eller trakasserier, säkerställa att åtgärder som rör de "egna" eleverna genomförs, följs upp och utvärderas
- att vid misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling informera rektor/kurator genom att skriva en kränkingsanmälan
- att följa skolans rutiner vid förekomst av kränkningar, trakasserier eller diskriminering
- att arbeta främjande och förebyggande mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- att följa Läroplanens skrivningar och lyfta diskussioner kring och kunskap om diskrimineringsgrunderna i verksamheten
- att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hen förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likvärdighet

Elever

- deltar i kartläggningar, och diskussioner kring kartläggningarnas resultat
- berättar för personal i skolan om de själva är utsatta eller misstänker att andra är utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Vårdnadshavare ombeds

- att berätta för personal i skolan om deras barn eller om de misstänker att andra elever är utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

Delaktighet, förankring och information

Personalens delaktighet, förankring och information

Skolans plan presenteras och bearbetas vid skolårets början. Vikarier och personal som börjar under pågående läsår informeras om *Skolans plan*. Skolan har strukturer för nyanställda som kommer under terminen. Det ska finnas en informationspunkt till vikarier.

Personalen deltar i kartläggningar, analyser och diskussioner med syfte att formulera förebyggande åtgärder. Personalen deltar även i samtal och diskussioner för att bryta ned skolans främjande aktiviteter till åldersadekvata aktiviteter. De aktiva åtgärderna (förebyggande och främjande) följs upp och utvärderas kontinuerligt på arbetslagsmöten.

Elevers delaktighet, förankring och information

Skolans plan presenteras och diskuteras vid skolårets början.

Eleverna deltar i kartläggningar, analyser och diskussioner med syfte att formulera förebyggande åtgärder. De aktiva åtgärderna (förebyggande och främjande) följs upp och utvärderas kontinuerligt på klassråd, i mentorsgrupper etc.

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare informeras om skolans arbete vid skolårets första föräldramöte. *Skolans plan* ligger i V-klass. Skolans LBG arbetar fram en PP som presenteras på alla föräldramöten på skolan.

Förslag på kartläggningsmetoder

Kartläggning fokus elever

- Vi använder information från hälsosamtal.
- Likabehandlingsgruppen sammanställer kränkingsrapporter en gång i månaden. Syftet med sammanställningen är att synliggöra mönster som att vissa trakasserier kopplat till t.ex. religion har ökat/minskat eller att det är särskilda platser som t.ex. omklädningsrum där många kränkningar sker.
- Kränkingskameran genomförs under höstterminen för att kartlägga otrygga platser.
- Skolan gör en enkät för alla elever i slutet av vårterminen. Denna ligger sedan till grund för skolans plan kommande läsår.

Fler förslag till lärare/arbetslag:

- Huset: Huset behöver göras i flera steg. Det första steget är att utifrån en karta över verksamheten låta eleverna markera områden där de känner sig trygga (grönt) och där de känner sig otrygga (rött). Nästa steg är att ta reda på vad det är som gör de otrygga platserna otrygga och de trygga platserna trygga. Som vuxen behöver du ha kunskap om diskrimineringsgrunderna för att kunna koppla till dem.
- Flugan: Pedagoger sätter upp en bild på en Flugan vid de platser där kränkningar eller trakasserier är ofta förekommande. Inför t.ex. mentorstid får eleverna uppgiften att fundera över vad Flugan har sett. "Flugans" observationer tas upp till diskussion eller skrivs ned på lappar som läraren sammanställer.

Kartläggning fokus pedagoger

- En självskattning av pedagogerna genomförs i början av läsåret och används som underlag för diskussioner i arbetslagen kring hur man kan och bör jobba vidare.. [Här hittar du självskattning och diskussionsunderlag för varje diskrimineringsgrund.](#)

Kartläggning fokus organisation och struktur

- Rutiner rörande vad personal ska göra om kränkning sker har repeterats med all personal vid några tillfällen under läsåret, men vi ser ändå att det är något som behöver göras oftare eftersom vi också kan se att rutinerna inte alltid efterföljs.
- I början av läsåret sker en genomgång av alla skolans rutiner och regler för ny personal. Vi kan dock se att detta inte sker på samma sätt, med samma tydlighet när ny personal tillkommer under läsårets gång och detta behöver vi åtgärda under läsåret 20/21.
- Skolan har under två år arbetat med att göra den fysiska miljön tillgänglig för alla elever och arbetet fortsätter även under läsåret 20/21.

- Lärarna har under de senaste åren arbetat med att undervisningen ska vara tillgänglig för alla elever och fortbildning har skett i samarbete med RUC. Det finns dock arbete kvar att göra för att vi ska kunna säga att all undervisning är tillgänglig för alla elever. Under läsåret 20/21 kommer det pedagogiska utvecklingsarbetet att handla om språklig tillgänglighet eftersom vi kan se att t.ex. barn med språkstörning eller nyanlända kan behöva ytterligare stöd för att kunna ta till sig undervisningen.
- Skolans regler är neutrala i relation till diskrimineringsgrunderna.

Strukturer för anmälan av kränkande behandling

1. Att upptäcka och ingripa vid kränkningar eller trakasserier samt anmäla

- All personal ska vara uppmärksamma på indikationer på att en elev utsätts för trakasserier eller kränkningar.
- All personal som ser, hör eller får information om att en elev utsätts för kränkande behandling eller trakasserier har ett ansvar att ingripa eller hämta den hjälp som behövs för att stoppa pågående kränkningar eller trakasserier.
- Personal som själv ser eller får information om att någon elev utsätts för kränkande behandling eller trakasserier ska skyndsamt anmäla händelsen via kommunens hemsida där [Anmälan om kränkande behandling](#) finns upplagd som en e-tjänst. (Anmälan ska inte skickas in via blankett.) **Observera att det ska göras en anmälan/elev som anses kränkt.**
- Rektor ska skyndsamt anmäla till huvudman. Anmälan till huvudman sker via e-tjänsten.
- Rektor ser till att det finns rutiner att vårdnadshavare blir informerad

2. Utredning och analys

- Ansvarig personal genomför en första utredning, i första hand den personal som har uppmärksammat händelsen. [Blankett: Utredning.](#)
- Hur många som behöver vidtalas beror på den uppkomna situationen.
- Samtalen med de inblandade ska ske skyndsamt och enskilt. Eleven som blivit utsatt ska inte utfrågas tillsammans med eleven/eleverna som misstänks ha trakasserat eller kränkt hen.
- Syftet med utredningen är att få in tillräckligt med information för att kunna bedöma vilka åtgärder som behöver sättas in så att kränkningarna och trakasserierna upphör.

3. Planerade åtgärder

- För att få kränkningar/diskriminering att upphöra behöver skolan upprätta åtgärder. Blankett: [Planerade åtgärder](#)
- **Blankett Planerade åtgärder** ska upprättas för både den elev som utsätts och den/de som utsätter. I blanketten uppger man vilken personal som ansvarar för att uppföljningen samt vilket datum uppföljningen ska göras.
- Skolan behöver ta ställning till om andra myndigheter ska kontaktas.

4. Uppföljning

- Syftet med uppföljningen är att utvärdera om åtgärderna resulterat i att kränkningarna och trakasserierna upphört. [Blankett: Uppföljning](#)
- Om händelsen inte anses vara uppklarad behöver personal upprätta ett nytt dokument med **Planerade åtgärder**.
- Om händelsen anses uppklarad avslutas ärendet.

Alla dokument som upprättas ska samlas och lämnas till rektor när ärendet är avslutat, ansvarig för detta är den personal som ansvarar för ärendets gång. När ärendet anses avslutat ska rektor/bitr. rektor avsluta ärendet i e-tjänsten.

Rutiner för när en elev kränks, trakasseras eller diskrimineras av någon ur skolans personal eller av en annan vuxen inom skolans område

- All personal ska vara uppmärksam på indikationer om att en elev utsätts för kränkningar, trakasserier eller diskriminering.
- All personal som ser, hör eller får information om att en elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering har ett ansvar att ingripa eller hämta den hjälp som behövs för att stoppa pågående kränkningar, trakasserier eller diskriminering.
- Personal som själv ser eller får information om att någon elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av en av skolans anställda eller annan vuxen som befinner sig inom skolan anmäler händelsen på kommunens hemsida där Anmälan om kränkande behandling finns upplagd som en e-tjänst. Anmälan får inte skickas in via blankett.
- Rektor ska skyndsamt anmäla till huvudman: Anmälan till huvudman sker via e-tjänsten.
- Rektor ser till att det finns rutiner att vårdnadshavare blir informerad.

Om ärendet gäller att rektor kränkt en elev, ska anmälan utredas hos huvudmannen. Skolchefen informeras skyndsamt per telefon.

När gäller utbildningsanordnarens skyldighet?

Utbildningsanordnarens utrednings- och åtgärdsskyldighet gäller för alla former av trakasserier som uppstår i samband med verksamheten oavsett om trakasserierna utförs av elever eller lärare. Även situationer som uppstår utanför skolan räknas, om de fortsätter under skoltid. Det kan till exempel handla om sådant som händer på vägen till eller från skolan och på sociala medier.

Utvärderingar av förra årets Skolans plan

Rutiner och strukturer

- Arbetet började bra under ht-19 och rutiner och strukturer har börjat sätta sig. Under vt-20 har arbetet p.g.a. hög sjukfrånvaro och covid-19 inte haft samma systematik. Enkäten genomfördes delvis och lite senare än tänkt.
- Likabehandlingsgruppen fungerade bra i början av ht-19, men p.g.a. sjukfrånvaro har det ibland varit svårt att upprätthålla frekvensen. Gruppen behöver i högre grad arbeta förebyggande och med den övergripande strukturen genom att handleda och stötta arbetslagen.
- Arbetslagen har jobbat kontinuerligt med dokumenten för förebyggande och främjande aktiviteter.
- Antalet anmälningar om kränkande behandling har ökat, men vi behöver fortfarande bli bättre på att skriva i alla situationer.

Resultaten av utvärderingarna har lett till följande åtgärder:

- Vi fortsätter arbetet med att upprätthålla gällande strukturer avseende årshjul och rutiner vid kränkning. Enkäten genomförs något tidigare under vårterminen för att vi ska ha tid att analysera och följa upp resultatet i klasserna. Frågorna i enkäten förenklas ytterligare för F-3.
- Lbg jobbar under läsåret 20/21 med att styra om arbetet till att bli mer förebyggande.
- Vi går noggrant igenom gällande rutiner igen med all personal och alla elever och fortsätter sedan att göra det under läsåret.

Främjande och övergripande aktiviteter

- De främjande aktiviteterna har genomförts i olika utsträckning i olika arbetslag, t.ex. har inte alla åldersblandade temaaktiviteter kunnat genomföras på 1-3 p.g.a. hög personalfrånvaro medan det i 4-6 har fungerat. I utvärderingarna från arbetslagen märks också en viss begreppsförvirring kring vad som är främjande och vad som är förebyggande, varför vi också behöver jobba vidare med att klargöra vad som är vad. Inför läsåret 20/21 behöver arbetslagen mer stöd i att genomföra det främjande arbetet.
- Arbetet med TL har fortsatt, men p.g.a. personalförändring har det inte kunnat ske på alla raster som planerat.
- Njupkärrsspåret genomfördes.
- Fadderverksamhet i form av samarbete över stadierna har inte kunnat genomföras som planerat p.g.a. hög personalfrånvaro. På 4-6 har åldersblandade grupper under temat "Sagor" kunnat genomföras.

Övergripande åtgärder utifrån kartläggning, fokus organisation och struktur

- Under läsåret 20/21 planeras för strukturer för hur fotbollsplanen används under rasterna i syfte att göra den aktiviteten tillgänglig för alla barn.
- Strukturen för att förbereda och följa upp raster ska upprätthållas under hela läsåret.

Förebyggande åtgärder

Förebyggande åtgärder utvärderas i *Arbetslagets dokument*

Årets främjande aktiviteter

Skolans förslag är övergripande och varje arbetslag formulerar egna åldersadekvata främjande aktiviteter som skrivs in i *Mall för kontinuerligt arbete främjande aktiviteter*.

[Här hittar du förslag på främjande aktiviteter](#)

Övergripande

- Under de första skolveckorna genomför vi en TL-dag där alla elever får pröva på olika TL-lekar.
- All personal arbetar med övningar och deltar i diskussioner på APT under läsåret.
- På "Delade enheter" på Drive ligger dokument som klargör rutiner, används för dokumentation samt erbjuder inspiration.
- Vi genomför Njupkärrsspåret på höstterminen.
- 4-6 kommer att jobba med åldersblandat temaarbete och 1-3 startar eventuellt upp det under vårterminen.
- F-3 jobbar för att få igång sin fadderverksamhet.
- Arbetslagen planerar för temaveckor där vi blandar grupper av elever.
- En grupp av intresserade elever arbetar för att fotbollsplanen ska vara en rastaktivitet som är tillgänglig för alla.

Kränkningar

- Elever och lärare upprättar tillsammans gemensamma klassregler i början av läsåret
- Eleverna har alltid fasta platser i matsal, klassrum m.m.
- Skolan har schemalagda trivsellekar, som leds av speciellt utbildade vuxna och elever.

Kön

- Presentation och genomförande av rastaktiviteter görs utifrån en medvetenhet om hur stereotypa föreställningar kring kön kan försvåra för elever att delta i de aktiviteter som erbjuds.
- Läromedel granskas kritiskt utifrån hur kvinnor/flickor och män/pojkar presenteras. Läraren lyfter kvinnors aktiva bidrag till forskning, konst och annan samhällsutveckling.

- En grupp av intresserade elever arbetar för att fotbollsplanen ska vara en rastaktivitet som är tillgänglig för alla.

Könsuttryck och identitet

- Könsneutrala toaletter finns
- Vid prov, enkäter etc. där det krävs att kön ska uppges finns alternativet gender queer.
- Det finns flexibla lösningar kring ombyte, duschning etc. inför gymnastikundervisningen.
- Skönlitteratur köps in och bearbetas i undervisningen.

Etnisk tillhörighet

- Elevernas flerspråkighet används som en resurs i klassrummet
- Lärare arbetar medvetet mot stereotypa föreställningar om etniska grupper

Religion och annan trosuppfattning

- Lärare har kunskap om vilka högtider och traditioner som firas av eleverna (där de vill uppges det) och ser i största möjliga mån till att utflykter, större prov, föräldramöten etc. inte läggs i anslutning till dessa
- Lärare synliggör och använder elevers kunskaper om och erfarenheter av olika religioner, när eleverna känner sig bekväma med det.
- Elever som av religiösa skäl inte vill klä av sig och duscha med andra erbjuds anpassningar t.ex. i form av eget omklädningsrum.

Funktionsvariation

- Hjälpmedel finns tillgängliga och presenteras för samtliga elever i klassen.
- Alla elever har rätt att visa sina kunskaper oberoende av funktionsvariation.
- Klassrummet möbleras med utgångspunkt i elevers behov av olika inlärningsmiljöer.
- Gemensamma aktiviteter utformas så att alla elever kan delta.

Sexuell läggning

- HBTQ frågor integreras i undervisningen t.ex. genom att vi lyfter viktiga reformer kopplade till HBTQ i SO-undervisningen.
- Regnbågsflaggan finns i elevhälsans rum.

Ålder

- Lärare är medvetna om språkbruk och använder inte ord som har en negativ klang relaterat till ålder som t.ex. småbarn, bebis, fjortis

Sexuella trakasserier

- Lärare lyfter vikten av att respektera människors kroppsliga integritet. Arbete med materialet "Stopp min kropp!"
- Könshierarkier och stereotypa uppfattningar av kön synliggörs och diskuteras utifrån elevernas ålder och kursplaner.

Heder

- Några ur skolans personal deltar i Origos grundutbildning om hedersproblematik.

Kontaktuppgifter till personer som elever eller vårdnadshavare kan vända sig till

Ta i första hand kontakt med din/elevens klasslärare, mentor eller en vuxen på skolan som du/ni har förtroende för. Om det av olika orsaker inte fungerar kan du ta kontakt med

Rektor: Maria Larsson Busse, maria.larssonbusse@tyreso.se
Biträdande rektor: Viktoria Mattsson, viktoriamattsson@tyreso.se
Kurator: Marie Harg, marie.harg@tyreso.se
Skolsköterska: Karin Benchimol, karin.benchimol@tyreso.se

Om du/ni inte upplever att skolan gör vad de enligt lag är ålagda att göra ta kontakt med verksamhetschefen

Grundskolan: Johan Ahlkvist johan.ahlkvist@tyreso.se

Om du inte heller här får det stöd du/ni anser att ni har rätt till kan ni gå vidare till:

BEO (barn- och elevombudet). [BEO](#)

DO (diskrimineringsombudet) [DO](#)

Anmälningsskyldighet

Enligt Socialtjänstlagen 14 kap. 1 § är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet det vill säga personal inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd.

En del fall av trakasserier och kränkande behandling kan också utgöra brott. En bedömning av om en polisanmälan ska göras bör ske i varje enskilt fall. En vårdnadshavare kan själv alltid göra en polisanmälan.

Vid händelser som inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa ska Arbetsmiljöverket underrättas. Detta gäller även händelser som orsakats genom våld eller hot om våld.

Polisens, socialtjänstens, skolans utredning har olika syften. Oavsett om en anmälan har gjorts till en annan myndighet eller inte är verksamheten alltid skyldig att utreda påstådda trakasserier eller kränkande behandling och vidta relevanta åtgärder för att komma till rätta med dessa.

Stöd och hjälpinstanser

Socialtjänsten i Tyresö. Kontakt dagtid vid anmälan om oro för barn eller vuxen, samt andra akuta frågor. Tel: 08-578 291 00.

Barnens hjälptelefon (Bris) Tel: 116111: Till Barnens hjälptelefon kan alla under 18 år ringa om vad som helst. Inga problem är för stora eller små. Tillsammans med en vuxen försöker ni hitta en lösning på det som inte känns bra. Samtalet är gratis och det syns inte på telefonräkningen att du har ringt. Alla vuxna på Barnens hjälptelefon har tystnadsplikt och får inte berätta för någon vad samtalen handlar om.

www.bris.se

Rädda Barnens föräldratelefon Tel: 020-786 786. Till Rädda Barnens föräldratelefon är alla som vill välkomna att ringa med stora och små frågor som rör barn och föräldraskap. Kanske kan samtalet ge nya infallsvinklar och lite hjälp med att samla mod och kraft. Ditt samtal är anonymt och kostar inte mer än en samtalsmarkering.

www.rb.se

Bilaga 1

Diskrimineringsgrunderna finns i två varianter, utan och med exempel.

Diskrimineringsgrunderna utan exempel

Kön: att någon biologiskt och juridiskt definieras som kvinna eller man. Diskrimineringsgrunden *kön* kan kopplas till formuleringar i samtliga läroplaner om jämställdhet mellan kvinnor och män, kravet på att skolan aktivt ska främja kvinnor och mäns lika rätt och möjligheter, samt att skolan har ett ansvar att motverka traditionella könsmonster (Lgr 11, Lgr 11grundsär). Eller ... att skolan aktivt ska främja kvinnors och mäns lika rätt och möjligheter och att eleverna ska uppmuntras att utveckla sina intressen utan fördomar om vad som är kvinnligt och manligt (Lgy 11, Lgy 13 gymnasiesär)

Könsöverskridande identitet eller uttryck: Begreppet kön består av flera olika delar. Biologiskt kön och juridiskt kön skyddas av diskrimineringsgrunden *kön*. I begreppet kön ingår även *köns-identitet och könsuttryck*: *Könsidentitet* är en persons självupplevda kön, det vill säga det kön du känner dig som (kvinna, intergender, icke-binär, man, transperson osv.). *Könsidentiteten* behöver inte samstämma med det juridiska eller biologiska könet. *Könsuttryck* beskriver hur en person uttrycker sitt kön genom attribut som socialt förknippas med könstillhörighet, till exempel kläder, kroppsspråk, frisyr, socialt beteende, röst etc. Skyddet som diskrimineringsgrunden ger är viktigt för personer som har en könsidentitet eller ett könsuttryck som ibland eller hela tiden skiljer sig från könsnormerna. Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning.

Etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller likande förhållanden. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. En person som bor i Sverige kan identifiera sig både som svensk och t.ex. kurd, syrian eller amerikan. Varje person har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet/tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning: religiösa åskådningar som t.ex. Kristendom, Islam och Hinduism. Annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med religiös åskådning som t.ex. ateism. Religionsfriheten är skyddat i både internationella konventioner och i svensk lag. Undervisningen ska, enligt skollagen, vara icke-konfessionell. En person behöver inte vara troende för att utsättas för diskriminering utifrån religion, det räcker att någon antar att hen är t.ex. kristen eller muslim och agerar utifrån det.

Funktionsnedsättning: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Funktionsnedsättningar som t.ex. allergier, ADHD, dyslexi, hörsel- eller synnedsättning beskriver inte ett statistiskt tillstånd, utan personens funktionsförmåga varierar beroende på situationen och den omgivande miljön. Funktionshinder är de hinder som finns i omgivningen och som gör det svårt för personer med funktionsnedsättning att

fungera optimalt. Skolan är ansvarig för att såväl undervisning som fysiska platser är tillgängliga för elever med funktionsnedsättning.

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell. Det handlar om vem personen blir förälskad eller attraherad av. Diskrimineringsgrunden skyddar även mot diskriminering eller trakasserier som rör anhörigas sexuella läggning.

Ålder: hur många år du är. Diskrimineringsgrunden gäller alla åldrar. Oftast är det yngre och äldre som diskrimineras.

Diskrimineringsgrunder med exempel

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratorn på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratorn ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]

- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföskt av de andra tjejerna från skolans tjejolett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd. Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]